

De Nationale Goede Doelen Loterijen (Postcode Loterij, BankGiro Loterij en VriendenLoterij) hebben met interesse kennis genomen van de concept Regeling kansspelen op afstand en Uitvoeringsregeling kansspelen en maken graag van de gelegenheid gebruik om te reageren in de internetconsultatie.

Aangezien online kansspelen nu al, op een ongereguleerde manier, in de praktijk breed toegankelijk zijn, hebben wij alle begrip voor de wens van de Kabinet om dit te reguleren. Online kansspelen brengen echter hoge verslavingsrisico's met zich mee. Zodoende is het wat ons betreft van groot belang dat er tussen veilige loterijen en risicovolle online gokspelen een helder onderscheid blijft bestaan. Daarmee blijft bovendien de jaarlijkse loterijafdracht aan de samenleving van meer dan € 800 mln. geborgd.

Daarnaast leent het spelconcept van online kansspelen zich niet voor fondsenwerving, het verschilt dusdanig van loterijen dat er niet of nauwelijks afdracht mogelijk is. Ook dat rechtvaardigt een helder onderscheid tussen loterijen en online kansspelen.

Het belang van helder onderscheid tussen loterijen en online kansspelen staat voor ons voorop

Zoals door ons ook bij de consultatie Ontwerpbesluit Kansspelen op Afstand (KOA) is ingebracht, is er een wezenlijk verschil tussen veilige fondsenwervende loterijen en risicovolle online kansspelen¹. Loterijen onderscheiden zich op verschillende manieren van online kansspelen. Zo zijn loterijen long odds-kansspelen; de tijd tussen inleg en uitkomst is dusdanig lang -de trekkingen zijn wekelijks of maandelijks- waardoor continue deelname onmogelijk is en daarmee het risico op verslaving verwaarloosbaar is.² Online kansspelen zijn short odds-kansspelen; binnen enkele seconden zie je of je iets gewonnen hebt en bovendien kunnen de spelletjes 24/7 doorgespeeld worden. Ook hebben online kansspelen uitbetalingsratio's (prijzenpercentages) van minimaal 95% waardoor spelers dus ook vaak (kleinere) geldbedragen winnen en die direct opnieuw inzetten. Dit maakt dat, waar er bij loterijen geen verslavingsrisico's zijn, dit risico bij online kansspelen zeer groot is.

Daarnaast hebben loterijen van oudsher een fondsenwervende missie om zo veel mogelijk geld op te halen voor de samenleving. Online kansspelen daarentegen worden georganiseerd voor commerciële exploitatie. Vanwege de concurrentie op uitbetalingsratio's tussen online kansspelen, is het bij online kansspelen vaak minder eenvoudig om een (significante) afdracht aan het goede doel te genereren. Zeker wanneer er daarnaast een winstafracht is en er geconcurrereerd moet worden met het illegale aanbod.

Dit onderscheid tussen de relatief veilige fondsenwervende loterijen en de relatief risicovolle online kansspelen, zou wat ons betreft in ieder geval op de volgende drie punten terug moeten komen:

1. Helder/ondubbelzinnig onderscheid in spelaanbod loterijen en de spellen die onder een KOA vergunning mogen worden aangeboden.
2. Helder/ondubbelzinnig onderscheid in reclame regelgeving.
3. Helder/ondubbelzinnig onderscheid voor de consument over het afdragen aan goede doelen en de sport.

¹ Zie Reactie Nationale Goede Doelen Loterijen op Internetconsultatie Ontwerpbesluit Kansspelen op Afstand, 5 november 2018

² Zie o.a. Assessment verslavingsgevoeligheid Nederlandse kansspelaanbod, D.E. de Bruin, CVO (2017) in opdracht van de Kansspelautoriteit en IVO/CVO (2008) De relatie tussen de deelname aan nummerloterijen en kansspelverslaving in Nederland (in opdracht van de Postcode Loterij en de Staatsloterij).

De recente ervaring in andere Europese landen is dat de introductie van online kansspelen bepaald niet geruisloos voorbij is gegaan. Daarom vragen wij u nogmaals om vooraf te voorkomen dat dit leidt tot maatschappelijke onrust en dat het creëren van (advertentie)mogelijkheden voor online gokken niet ten koste gaat van die van fondsenwervende loterijen en daarmee de afdracht aan goede doelen.

Het verbod op gebruik van de naam loterijen voor kansspelen op afstand is een goede eerste stap om een optimale afdracht aan de samenleving te borgen

In de Regeling lezen wij dat er een goede eerste stap is gemaakt om het onderscheid tussen de verschillende kansspelproducten goed te borgen. Zo is duidelijk neergelegd dat er een verbod is op een vergunning van loterijen op afstand (p. 2) en een verbod op het gebruik van de naam loterij (p. 49). Wij hopen dat dit voldoende is om te voorkomen dat het onderscheid tussen loterijen en online kansspelen vervaagt, maar zijn hier nog niet gerust op. De afbakening van het loterijspel ten opzichte van kansspelen die wel onder de nieuwe wet KOA mogen worden aangeboden, is van groot belang om te voorkomen dat consumenten op het verkeerde been gezet worden door in de veronderstelling te verkeren dat zij meespelen met een loterij, maar in werkelijkheid een online kansspel aan het spelen zijn.

In het buitenland hebben we gezien dat online kansspelaanbieders de grenzen opzoeken om de kansspelconsument over te halen om mee te spelen. Online aanbieders zijn de afgelopen jaren zeer creatief geweest in het ontwikkelen van nieuwe kansspelproducten die veel lijken op loterijen. Voorbeelden hiervan zijn bekend in onder meer het Verenigd Koninkrijk en Duitsland waar momenteel veel discussie is over online aanbieders die weddenschappen aanbieden op de uitslagen van loterijen, zogenaamde ‘secondary lotteries’ of ‘parasite lotteries’. Ook zijn er aanbieders die met een online casinovergunning een loterijachtig spel aanbieden, zonder afdracht verplichting aan goede doelen of staatskas, en hiermee in valse concurrentie treden met echte loterijen. Dit kan op die manier grote gevolgen hebben voor de afdracht aan het goede doel.

Daarom vinden wij het verstandig dat -zoals nu het geval is- in de conceptregeling wordt vermeld dat de opgesomde criteria niet-limitatief zijn en de Kansspelautoriteit discretionaire ruimte heeft *om bij diens beoordeling tevens andere criteria te hanteren om te oordelen dat een kansspel als een loterij moet worden beschouwd* (p. 46). Daarnaast is het niet uitgesloten dat de Kansspelautoriteit op dit gebied met beleidsregels komt. Wij hopen dan ook dat de Kansspelautoriteit over voldoende handvatten beschikt om tegen mogelijke misleiding op te treden en te voorkomen dat er een schemergebied kan ontstaan.

Reclame onderscheid

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel KOA in de Eerste Kamer is het onderwerp reclame veelvuldig besproken en zijn er door de Kamer veel zorgen geuit over de gevolgen van reclame voor online kansspelen. In dit debat³ werd expliciet door u uitgesproken dat Nederland veel heeft kunnen leren van andere landen aangezien Nederland één van de laatste landen van Europa is dat online kansspelen gaat reguleren. Zo zou bijvoorbeeld geleerd kunnen worden van ervaringen in landen als België, Italië en Denemarken. Helaas is ons op basis van de voorliggende voorstellen nog onvoldoende gebleken hoe hier invulling aan gegeven wordt. Bovendien zal ook een land als Zweden, waar online kansspelen per 1 januari 2019 zijn gereguleerd, hebben willen leren van ervaringen in de eerdergenoemde landen. Echter, ook in Zweden is na de introductie van online kansspelen een maatschappelijke discussie losgebarsten over de wenselijkheid van reclame voor online kansspelen.

Helaas zien we bovendien dat in een aantal Europese landen waar online kansspelen recent zijn gelegaliseerd dit gevolgen heeft gehad voor de afdracht uit loterijen. Bijvoorbeeld doordat nieuwe regels ook deze loterijen (onbedoeld) raakten.

³ Zie Eerste Kamer Voorzetting behandeling Kansspelen op afstand, 5 februari 2019

U schrijft in uw brief over het loterijstelsel⁴ dat er meer wetenschappelijk en praktijkonderzoek komt om het stelsel verder vorm te geven en een onderscheid aan te brengen in risicovolle en risicoarme kansspelen. Wij ondersteunen dit streven van harte, en hopen dat dit voorafgaand aan de introductie van online kansspelen leidt tot gepaste en proportionele regelgeving voor beide vormen van kansspelen. Een dergelijk onderscheid is betrekkelijk eenvoudig te onderbouwen aan de hand van wetenschappelijke studies die via diverse score systematieken laten zien dat short odds- (online)kansspelen veel grotere risico's met zich meebrengen.

Voorkom het gebruik van sport en goede doelen enkel als marketinginstrument voor online kansspelen

In de Regeling is het percentage voor een afdrachtsverplichting opgenomen ten behoeve van de Nederlandse draf- en rennsport (p. 2). De wederzijdse afhankelijkheid met het wedden op deze sport en het organiseren van deze sport, samen met het gelijktrekken met de verplichte afdracht voor de landbased aanbieder, legitimeert de verplichte afdracht. Dit zien wij echter uitdrukkelijk als een uniek geval.

In de Regeling is geen verplichte afdracht vanuit online kansspelen aan andere sporten en/of goede doelen opgenomen. Ook heeft u tijdens de behandeling van het wetsvoorstel KOA in de Eerste Kamer aangegeven (voorlopig) niet van plan te zijn een dergelijke verplichting in te voeren. Dit streven ondersteunen wij. Wat ons betreft is het onverstandig om ook elders afdrachten op basis van het Bruto spelresultaat (de omzet minus uitbetaling prijzen) in plaats van op basis van de inleg (de totale omzet) in te stellen. Immers, door de relatief hoge uitbetalingsratio's bij online kansspelen, gaat dit om relatief kleine bedragen ten opzichte van de inleg. Het risico bestaat dat hiermee voor de consument onduidelijk is wat er precies wordt afgedragen en dat het onderscheid met loterijen die wél significant afdragen verwatert. Afdracht kan wat ons betreft niet alleen een marketinginstrument zijn.

Bovendien wordt er al extra geld vrijgemaakt voor de sport via het in de Tweede Kamer aangenomen amendement van Wijngaarden/Mei Li Vos om de meeropbrengsten van de kansspelbelasting toe te wijzen aan de sport. Wat ons betreft is dit een goede manier om meer geld voor de sport op te halen zonder dat de goede doelen en sport worden gebruikt in de marketingactiviteiten van de online kansspelaanbieders.

Tot slot: Het proportionaliteitsprincipe indachtig, vragen wij u te overwegen artikel 7 niet van toepassing te verklaren op loterijvergunninghouders. U geeft bij de toelichting aan dat ook vergunninghouders van minder risicovolle kansspelen zoals loterijen verplicht worden om de basis cursus verslavingspreventie te volgen "om het risico op kansspelverslaving bij de door hen aangeboden kansspelen laag te houden." Echter, loterijen zijn niet verslavend en kunnen dit met of zonder cursus ook niet opeens worden. Het eens in de drie jaar laten herhalen van een (langdurige) cursus is niet proportioneel voor niet verslavende kansspelen. Indien de aanvullende cursus bedoeld is voor een ieder die met deelnemers in contact staat -zoals wij artikel 8 interpreteren- zou dit zelfs kunnen betekenen dat alle medewerkers van de klantenservice deze zouden moeten gaan volgen. Wij denken dat dit een onevenredige tijdsinvestering vraagt van de betreffende veelal parttime werknemers aangezien zij niet in aanraking komen met een deelnemer die verslaafd is aan loterijen. Om die reden vragen wij u om bovenstaande te heroverwegen.

Over ons

Onze loterijen (Nationale Postcode Loterij, VriendenLoterij en BankGiro Loterij) geloven dat de wereld beter af is met sterke maatschappelijke organisaties, zonder hen is verandering niet mogelijk. Wij werven fondsen voor goede doelen en geven bekendheid aan hun werk, door het organiseren van loterijen zonder winst oogmerk.

⁴ Zie Kamerbrief over het Loterijstelsel, 5 juli 2019

Dankzij de trouwe deelname van circa 4 miljoen Nederlandse huishoudens brengen deze loterijen jaarlijks meer dan € 500 miljoen bijeen voor goede doelen actief op het gebied van natuurbescherming, mensenrechten, ontwikkelingssamenwerking, sociale cohesie, cultuur en cultureel erfgoed, welzijn en gezondheid. De steun is meerjarig en vrij besteedbaar.